

БЮДЖЕТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджується поняття бюджету Європейського Союзу, а також основні принципи на яких він базується.

Ключові слова: Європейський союз; Бюджет Європейського Союзу.

Abstract

The concept of the budget of the European Union is examined, as well as the basic principles on which it is based.

Keywords: European Union; The budget of the European Union.

Вступ

Бюджет ЄС є централізованим фондом грошових коштів країн-членів та водночас фінансовим планом формування та використання фінансових ресурсів Європейського Союзу [1]. Бюджет Європейського Союзу включає всі доходи і витрати, є правовим актом, що уможливорює фінансування кожного року всієї діяльності Спільноти. Ресурси ЄС розподіляються з урахуванням пріоритетів Спільноти.

Результати дослідження

Перші приписи, які послужили підставою для створення та реалізації бюджету Європейських Спільнот, містили Паризький договір 1951 року, а також Римські договори 1957 року. Окрім цих засновницьких договорів, реалізацію щорічного бюджету регулюють упроваджені до них в наступні роки зміни та доповнення. В договорі про заснування Європейського Співтовариства приписи, що стосуються бюджету знаходяться в частині V. Інституції Спільноти та частині II. Фінансові положення.

Фінансова система Європейського Союзу включає в себе загальний бюджет, а також так зване позабюджетне фінансування. Загальний бюджет включає фінансові кошти, зібрані в самому бюджеті.

Позабюджетні кошти включають Європейський фонд розвитку, а також кредитно-позичкові операції, реалізовані безпосередньо Європейською Комісією, Європейським інвестиційним банком і Європейський центральним банком. Кошти, отримані безпосередньо за допомогою Комісії, спрямовуються на додаткове фінансування Євроатому та на фінансову допомогу третім країнам [2].

В основу бюджету Спільноти покладено наступні принципи:

- принцип єдності та принцип бюджетної точності означають, що доходи й видатки ЄС мають бути зведені в єдиному документі з метою ефективного обліку та контролю за витрачанням спільних коштів. Практика бюджетних відносин Євросоюзу еволюціонувала відповідно до цього принципу, забезпечивши на сучасному етапі об'єднання всіх статей доходів і видатків у єдиний бюджет;
- принцип щорічності передбачає розроблення бюджету строком на один рік, а також те, що операції за зобов'язаннями та платежами бюджету мають бути завершені упродовж поточного року;
- принцип рівноваги вимагає, щоб доходи відповідали видаткам бюджету. Тобто не допускається дефіцитність бюджету, а також забороняється здійснення позик для покриття видатків. У випадку виникнення дефіциту (що є винятком із правил у європейській практиці) його розмір зараховується у видаткову частину бюджету наступного року. Як правило, бюджет зводиться із профіцитом і його активне сальдо переноситься в дохід бюджету наступного року;
- принцип єдиної одиниці обліку полягає у тому, що бюджет складається, виконується та обліковується у єдиній одиниці — євро;

- принцип універсальності передбачає незакріплення доходів бюджету за окремими статтями видатків. Усі доходи та видатки повною мірою включаються до бюджету ЄС без будь-якої прив'язки між собою;
- принцип цільового характеру видатків потребує, щоб кожна сума асигнувань мала власне конкретне призначення й обґрунтування;
- принцип ефективного фінансового управління полягає у врахуванні закономірностей функціонування економіки з метою досягнення ефективності формування та використання ресурсів бюджету ЄС;
- принцип прозорості, відповідно до якого гарантується надання повної та точної інформації про складання й виконання бюджету.

Бюджет Європейського Союзу є певною мірою відображенням як завдань ЄС, так і можливостей щодо формування доходів. З огляду на це, бюджет покликаний, перш за все, сприяти реалізації політики й стратегії розвитку ЄС у таких ключових напрямках:

- забезпечення високих темпів економічного зростання;
- вирівнювання рівнів соціального й культурного розвитку різних регіонів;
- підтримка валютної стабільності;
- стимулювання розробки та впровадження нових технологій [3].

У процесі попередніх етапів розширення ЄС та поглиблення європейської інтеграції видатки бюджету значно збільшилися і, разом з тим, розширилися напрями використання бюджетних коштів. Основними видатковими статтями бюджету ЄС є такі: фінансування сільського господарства, соціальних і регіональних програм розвитку, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, забезпечення зовнішніх політичних та економічних зв'язків, видатки на управління.

Висновки

1. Бюджет ЄС включає в себе всі доходи і витрати, а також є правовим актом, що уможливорює фінансування всієї діяльності Спільноти.
2. Спершу бюджет ЄС формувався із внесків країн-членів, але на початку 1970-х років була створена система власних доходів бюджету ЄС.
3. В основу бюджету Спільноти покладено такі принципи: принцип єдності та принцип бюджетної точності, принцип щорічності, принцип єдиної одиниці обліку, принцип універсальності, принцип цільового характеру видатків, принцип ефективного фінансового управління, принцип прозорості.
4. Бюджет ЄС покликаний, перш за все, сприяти реалізації політики й стратегії розвитку ЄС у таких ключових напрямках, як: забезпечення високих темпів економічного зростання, вирівнювання рівнів соціального й культурного розвитку різних регіонів, підтримка валютної стабільності, стимулювання розробки та впровадження нових технологій

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджет Європейського Союзу. Бюджетна стратегія і бюджетний процес [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/12191010/finansy/byudzhetyevropeyskogo_soyuzu_byudzhethna_strategiya_byudzhetniy_protse
2. Бюджет європейського союзу [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/2015101166778/politologiya/byudzhetyevropeyskogo_soyuzu
3. Бюджетна процедура [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/2015101166779/politologiya/byudzhethna_protse

Волинець Богдан Андрійович – студент групи 2КН-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vbohndan5@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Volynets Bohdan A. – Student of Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vbohndan5@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.